

Æ Synnefjysk Forening

Æ Blaj

...tæ bevarls af æ sproch å kultue

Velkommen å Emmelev Klev den 21. februar

Fra æ bestyrels:

Kære mælemme, i ønskes olsammel et got o løkle nyt å o tak fo dæ gammel. Dæ æ dejle, at dæ æ so manne dæ æ mælem a Æ Synnejysk Foening, å backe op om æ sproch o kultur.

No æ æ jul jo lich ævestaun o da oplev æ, at dæ va en del a vo mæleme dæ foæ dæ børn et mælemsskab, o dæ va o børn dæ foræ dæs forælle et mælemsskab a æ forening, dæ tøs æ æ en richte goj julgav.

I 2014 hæ vi haj en del arangsjemange mæ goj tæslutning o dæ håfe vi fortsætte i 2015. Dæ føst vi hæ æ Pers Awten den 21. februar, vå vi æ sammen mæ Højer Lokalhistorisk Forening, Æ Turistforening i Tønder o Æ Grænseforening.

Wonsda den 4. marts 2015, kl. 18,30 æ dæ ordinær generalforsamling i Æ Synnejysk Forening o Agerskov Kro. Tæ o unnehol hæ vi fåt Alex Bødiker tæ o kom, han æ o mæ i Willys Kaffeklub, o spil o teater. Møj enle op, dæ ska nok bliv sjov.

Ingrid Pedersen, Gram o Carl. E. Michelsen, Tynne hæ soj, at de it taje mo genval, så vi ska ha vål 2 nye bestyrelsesmælemme. Ku dæ væ naue for dæ o væ mæ i æ bestyels, ælle kenne do/i jen dæ ku væ intresse i o lav naue arbe fo Æ Synnejysk Forening, så møj enle op tæ æ generalforsamling.

Æ dæ spørgsmål vedrørende æ arbe i æ betyrels så ring tæ æ foman ælle jen a de anne bestyrelsesmælemme.

I æ forbindelse mæ æ julgudstjenst i Hasle Domkirk haj vi o Haslehus præsentation a Vagn Rasmussens boch "De siest grien o synnejysk". Vagn ha væt so vænle, at han hæ gin Æ Synnejysk Forening lov tæ o tryk o ugi han siest boch. Æ tegninge i æ boch er laue a Ole Weile, o de æ væ o se å.

No æ æ boch trykket o skal gern sæles så dæ goj grin ka ubrejes. Den ka køfes o vo webbutik fo 100 kr plus forsenels. Jo fleje bøche dæ bestilles a æ gang, dæsto bilige byive dæ pr. boch, dæ æ lidt o spa o æ porto.

Æ ka da anbefal o foræ æ boch i stej for en buket, blomst ælle en kas chokolade nå i ska tæ gæst. Æ boch hæ den fodel, at den it ska vandes, it fee o ka løses manne gang og gi manne goj grin.

Æ Synnejysk Forening æ igen mæ tæ o arangere VM i Synnejysk, dæ blive holdt lørda den 12. september 2015 i Guderup Hallen . Sidst da dæ blev holdt i 2013 va dæ en stoe sucse, mon it dæ blyve li så stoe en sucse igen. I ska nok høe nærmere nå dæ æ så vit. Håfe vi ses i 2015.

Haus nå, at æ sproch bevares væ o snak æt, o gø dæ enle mæ æ børnebørn, dæ æ dem dæ ska fortsæt mæ o snak synnejysk.

Tage

Generalforsamling, den 4. marts

Kom o opløv den populæ komike, Alex Bødiker fra Hasle, me hans won man show.

Alex Bødiker er komike, konferencie, foredragsholde og melem af Willys Kaffeclub.

Æ musik-underholdning ståe Thorkild Petersen fra Tautlund for.

Æ auten starte med Velkomst. Derette fæe æ deltagerne et solæch me en snaps til.

Så æ dæ Generalforsamling. Vi håfe, at dæ æ manne det møe op.

Vi ska ha vål to nye melemme tæ æ bestyrels, idet som nævnt af æ forman ållere, taie Ingrid og Carl it imoe genvalg. Ingrid æ fra Gram, og Carl æ fra Tynne, så vi håfe, at der æ nauen, dæ ku væe interesseret fra disse egne, idet æ bestyrels helst sku væe så bredt repræsente'e, som mulicht.

Ette æ generalforsamling æ dæ guel ært mæ dæ hele, o dæ æ hel sikkert, at man ka bliu mæt.

Ette æ spisen er dæ underholdning. Unne o ette æ spisen vil Thorkild spel o vi vil osse gjern syng et par sange. Desuen vil dæ væe salch af bøche, så taj godt mæ pæeng mæ! Hæe æ mulighe fo å køf tæ nauue goj gjave!

Så skynd je o meld jer tæ en gemytlen auden på Agerskov Kro

**Indlæg til Æ Blaj – gern å dialekt
sendes tæ æ redaktøe:
Peder Luckmann
Synnegæ 28 B • 6520 Tautlund
Tlf. 22 70 30 84 • mail: luckmann@email.dk**

Adventsarrangement

DMI hae lauuet en statestik aue æ væe hæe i æ etteåe: "Vejret i Danmark – efterår 2014". Det va det næstvarmest etteåe sien 1874, så der va dæfor en grå – auveskyet ettemeje uen sne, vi kum te æ Domkirk i Hasle d.30/11.

Vi sku jo tæ 1. adventsgudstjenest – en dejle tradition i "Æ Synnejysk For- ening", och denhæe gang i Hasle Dom- kirk. A vee it um I hae væt i æ Domkirk før – den ær stoe, mæ plas tæ manne -, men den synde va den fyltd.

Æ kirkjtjener ska det næste åe, tæl oll æ kirkgænger hver synde – et påbud fra æ kirkminister – så helt præcis va vi 253 sum va kommet for at høre Krista Hansen den hæe 1. advent. Det va så manne te æ kirkjtjener bleu helt ner- vøs, for de haed kun 250 stk. salmbø- che.

Vi haed (Kjeld Andresen) skaffet æ "Hasle Vægter" te och læs indgangs- bøn/udgangsbon.

De kom 3 mand i vægteruniform, och bachette føje de vos gennem de gam- mel gae mæ bindingsværkhus, fra æ Domkirk um tæ Hasle-Hus, vå vi haed bestil gløg och æfelskiver væe Andreas Lautrup.

Ette at vi va bleun bænket i den stoe sal, fotål æ vægtere um æ Vægtehisto- rie i Hasle fra gammel tie tæ i dau, vo de guider turister rundt i æ by.

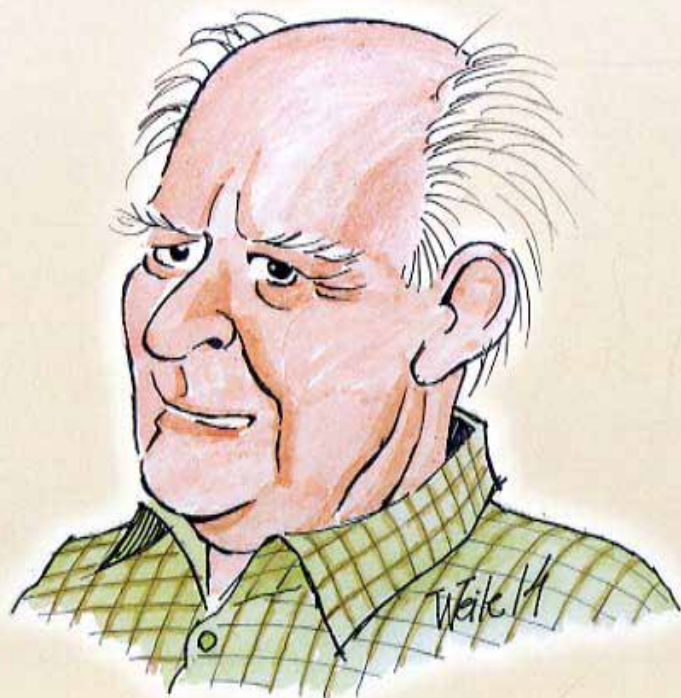
Å Hasle-Hus haed vi invitee Vagn Rasmussen tæ hans egen "bogudgivel- se" a den tiende boch - "Di sist grien o synnejysk" - i æ serie a humørspreedere fra hans hann.

Och så sluttet æ ettemeje mæ (masse a) æfelskiver och gløg te oll dem sum va mødt up.

Mikkel

*Di siest grien
o
synnejysk*

Tejnet a Ole Weile – Rimet a Vagn Rasmussen

Æ Ballepresse

Æ vå mæ omtrent 40 synnejyæ, som vil bliu kloche å politik å defå kø mæ æ bus te Belgien å besøcht æ øvropæisk hoistaj. De va da sjæu, men vi sku jo osse se ant å kø defo te en by, som heje Eupen å som ligge lânnt ue å æ lan. Mæ vos stoe bus kø vi å di små væj å fik kigget å skau å å marke, - de va glant.

Plussle kø vi galt sinne bach ve en trakto, som vi it ku ævehaal. De som såt foan i æ bus ku got se, at den sleft å en stoe maskin. "Va æ de for 'n maskin" vå de jen de spue. De vå lykle, at vi haj en kloch buin mæ å æ tue. Han soj, at æ trakto sleft å en ballepræsse. "men

vafå gyng den såen?" bleu han spue. Æ buin sva: "Den vil it gyng, vis den haj beholt den siist balle i æ maskin". Da vå de, at Meta næ fra den bachest række i æ bus råft: "han må gjern få jen a minn"

Ernst Justus Jessen
Hasle

Nyt fra æ Ambassade

Så ska i lich ha lit nyhee fra æ Ambassade. I æ etteråe haj vi tre arrangemente. Vi startet i septembe mō å få besøch a Niels Hinrichsen, som æ foj å æ Folkehjem i Affenraa å sin blew han skuespille å den kongelige i Køffenhavn. Det bløv han moe glant glaj få. Han æ et festle gemyt så vi fik vitse og fællessang så det var en hel fornøjels. En festle awten.

I oktobe kom Frode Sørensen fra Synneborre te æ Staj. Han æ jo tidligere skatteministe og ha såtten i æ byraj i Synneborre. Han fåtåel om sit politisk liv å det va et småting han haj oplevn.

Vi fek manne anekdote fra Christiansbor som blev etteful a et gåt grin. Føst i novembe kom vi så te den alvorle del. Jet a vors ung mælæmme, Kristian Bonde Jørgensen, kålt Kesse, lōjs til historie å æ universitet og kom å fortål den richte historie um 1864. Det gøe han imponerende gåt i en ålle a 24 år. Det va mōt næsten 50 ambassade up å de blew it skuffet. Ham sku i haj høe.

Men det ska å we plas te fest å ballade. Det blev infriet da vi haj grønlangkålsspisen. Vi måt stop æ temeldinge da vi noj 80 å det tau kun 2 dau så wa

et usál. Ætte æ solæg va blewn spist
sku vi ha unneholdning å vi haj fåt Æ
Sølvpapagøje te å kum. Di æ tre festle
gutte å de spiel te det ve en hel fonø-
jels å høje å. Så sku æ kål fortærres å så
blew it ro i æ lokale. Men vi sku it snyes
få Kalle Pet`sen fra Dynt. Han kum mæ
sit julesjov å vi fik sungen Et barn æ foj
i Byllerup Bov så it et øjn va tpe. Han
sluttet a mæ we are the champions det
no hee Vi æ synnejyer. Gå in å æ jemsie
dee ka I få hans julehilsen å høe. Den
ha øver 10.000 olree gpe. Vi håfe at
han kumme næste åer ægæn. Vi sku da
et snyes få æ banko, wo Gorm roft up.

Vi haj fån manne flot gevinste sponsee
å vi saje manne tak te æ sponsorer.
Vis naun gik ædru jem wa et des ajen
skyl. En stoe tak til æ køkkenhol å Alex
få det stoe arbe de haj loj i den dau.
Men ållere te januae startet vi op
ægæn. He kum Alex Bødiker fra Villys
Kaffeklub å unneholt å i februar kum-
me æ mesterkok Erwin Lauterbach.
Men det kan I få mee å vee um i næste
numme a Æ Blaj.
Stoe hilsen te je all i æ gammel laen.

Arne Fogt
Generalsekretær.

Hva ´ synnejysk ka ´ bruches te!

- Å få en goi snak om gam´l dau´,
de e ålltins nowe å lau´,
fo´ tæl de do ka´ hous,
om træesk, maggotrøje o ynnebous,
guel æet o flæsk,
om de´ gang i e skoel, wo de ga´ et lau
tæsk,
ven æ salm´ værs it va læ´e,
o de gei gaf å e knæe,
næ e cyggel smei dæ æe,
ue medt å e gae!
Om de´ gang, de itt´ va gae´lys,
o e vinre di ku frys´,
de va rechte eld i e kaklon o e kum-
fue´,
o de va en stoue dau, å komm´ å tue!

Vi kømme laant omkreg!
Snak synnejysk! – de e en goi teng!
Så vi ka viis, wo vi kømme fra!
Lich fra dem å Als o te dem fra Tynne a,
heit neje fobi e græns ve Kruså,
o længe opp´ enno end e Kongeå.
Hold lyw i e kultue!
Hous å snak synnejysk, både de´ hjem´
o ue!

Jelsen fra
Asta Flyvholm Kjær
www.mojnasta.dk

Tanker før et foreningsgild

af Mila Petersen, Aabenraa

Det ka ske en gæ derhjem å er i trist humpø
å hofe, der vil ske e lidt, som sætte lidt kulpø
o olt det davle hverdagsslid, ja det ka ske en trænge
tæ å kom ue blandt folk å kom i anne gænge.
Så kom æ post en dav med brev om et foreningsgild,
å vi sku stræv å meld vos tæ, så det it blev for sild,
sånt tæ det it vå plads til vos, å ingen frikadelle.

Vi drøfted så: Ska vi tilmeld vos? Det må vi da vist helle,
en fest i ens forening er en awten med goj venner,
å det blyve it så dyrt, vi ska jo kuns ha børstet tænnø.
Så billigt er det it ret tit, man særre en awten samle,
Se det troe han, men det er andt, der bimle og bamle!
Føst stæ en for æ skaf å see: Hva ska en doch tæj å?
En hæ jo it en trævl, it jen, der nok kan gå.

Å mens en kigge, fæ en stadig flee bekymre rynke,
olt mens den glæj, en javns hå følt, den synke å den synke.
Hva gør en så? En sæje til far: Do må overtræk din konto,
her hjælper ingen kære moe, æ goll er æ helt rundt å,
æ må ha ny kjol, et par sko, og måske å en stola,
men far han sæje: Do troe da vist, æ bank er en tombola,
hvor hver en nitte gir gevinst- styk do to kjolle sammel,
så er der alle jen, der ser, tæ den er et halvt år gammel.

Indsen af Knud Kylling Petersen, Synneborre.
Hans mor har skrevn et tæbach i æ 70'e.

Vinterens digte

I år står urt og busk ikke i skjul
ingen sne og ingen hvid jul
ingen kulde heller ikke frost
ikke salt eller sand til en kost

Decembers lune og varme vejr
det er sjældent at det sker
det stormer og væltede træer
masser af vand på gader og stræder

Det starter med varme grader først
i det nye år, men det er nu får vi at se
om det kommer regn kulde eller sne
for med disse grader kan alt ske

Den korteste dag er for længst forbi
så må vi se, er det sommeren vi kan li
ordsproget om januar er klar og hvid
så bliver det varme i sommertid

Når åen igennem engen sig slynger
i marts når fuglene begynder at synge
så er vinteren snart slut og sneen
ligger ikke mere i store dynger

Nu er markene sorte og sneen er væk
bonden han glæder sig nu skal han
arbejde i marken mange timer i træk
pløje og harve mange sten skal væk

Svend Aage Hansen
Aabenraavej 68 st.th.
Haderslev

I å stæ urt å bask it gemt
ængen sne å ængen vie jul
dæ æ it kålt dæ frøs hælle it
ængen sål tælle saan tæ æn kvås

Dæcæmbes lun å vam væ
dæ æ it så tit dæ skeæ
dæ stårmæ å vælde æ træer
møje van å æ gare å stræe

dæ stade mæ værmt + grare føst
i dæ ny å, mæn dæ æ nå fæ vi å se
um dæk ømme ræn ælle sne
få mæ di grare ka ålt ske

Dæn kårtest dav æ læng fåbi
så nå må vi se, blyæ dæ æn såmme vi tøs um
årsproch um janåar æ kla å viæ
så blyvæ dæ æn varm såmme

vånæ æ å snoæ sæ æ gjømmål æ ænge
i mats vånæ æ faul bægygne å sønge
så æ æ vinde snart øve å æ sne
læche it meæ i stoæ døgne

nå æ æ mage sot å æ sne æ væk
æ bun han glæje sæ nå ska han
arbe i æ mark i manne ston i stræk
plov å harre manne sten ska tejæs væk

Pers awten 2015

Vi ses vel lørda d. 21. februar å Emmelev Klev?

Igen i åe, invitee vi sammel mæ Højer Lokalhistorisk Forening og æ Grænseforening tæ Peer's auten å Emmelev Klev æ klok 19 och bachette tæ kaffe och en Farisær å Hohenwarte. Vi ska mæ bål makee, at æ vinte æ forbi och æ forår æ å vej. Oprinle en hedensk skik, sum å oldnordisk hee "Garild" (en ild sum sku afslut æ vinte – et udtryk sum vi stadig bruger i dau "så gar" - i betydning definitiv). Sinn overtog den katolske kirk æ tradition och kålt den "Peer's auten" sum jen af Sct. Peters festdau. Vi hae i åe fån Else-Marie Dam-Jensen tæ å håll æ báltal. Hun vil fortæl um : Troens landskab – religion i Vestslesvig

før og nu. Och netop troen – ovetroen – hae stærk tæknytning tæ Peer's auten mæ bål.

Å frisisk hedde det "Birkebrennen" och hentyer tæ, at nå ska æ søfolk å langfart tæ æ ishau och valfangst, en fareful fær, der nok ka gi folk trang tæ en fest sum afske.

Mikkel

En hygle auden oe Klægager Gård

Tirsdag d. 21 april 2015

Kom og få en hyggelig aften på Klægager Gård ved Ballum (Den gamle digegreves gård) hvor Christian Lorenzen vil fortælle om stedet og egnen, og hvor man kan synge sammen med Jens Rosendahl og Else Kirsten Ehmsen ved klaver. Der serveres kaffe og kage i pausen.

Adresse: Klægager Gård Østerende 13
6261 Ballum

Kommende arrangementer

Lørda d. 21. februa kl. 19.00

Pers Awten

Vi møes å Emmerlev Klev, Emmerlevvej 6280 Højer.

Herefter kaffe og farisæe å Hohenwarte,

Siltoftvej 2, 6280 Højer.

Pris: 100 kr

Onsda d. 4. marts æ klok 18.30

Generalforsamling

Unneholdning me Alex Bødiker

Pris: 150 kr.

Acheskov Kro, Hovedgaden 3, 6534 Agerskov

Tirsda d. 21. april æ klok 19.00

Sang o unneholdning å Klægager

Pris: melemme 125,- Øvrige 175,-

Østerende13 6261 Ballum

Tæmælling tæ æ arrangemente

Ann å telfon 52 24 16 17 elle mail pack@bbsyd.dk

Æ Synnejysk Forening

indkalder til ordinær generalforsamling

onsda d. 4. marts 2015 kl. 18.30 på Agerskov Kro.

DAGSORDEN:

- Valg af dirigent.
- Bestyrelsens beretning.
- Regnskabsaflæggelse.
- Indkomne forslag.
- Valg af bestyrelse.
- Valg af bestyrelsessuppleant.
- Valg af Revisor eller revisorfirma.
- Valg af revisorsuppleant.
- Eventuelt

Forslag der ønskes behandlet på ordinær generalforsamling, skal være bestyrelsen skriftlig i hænde senest den 1. januar 2015.

Næste uegau af Æ Blaj komme i maj 2015

Æ Synnejysk Forening

www.synnejysk.dk

Forman:

Tage Lametsch
Søvang 3, Ulkebøl
6400 Synneborre
74427564
72209666
lametsch@gmail.com

Næstforman:

Kjeld Andresen Acheskau. Tlf. 30744596

Øvrigh bestyrels:

Ann Posselt, Røjekro. Tlf. 52 24 16 17,
mail: pack@bbsyd.dk
Ann æ sekretær å taj sæ af tæmællinge

Ingrid Pedersen, Gram. Tlf. 74 82 18 55
H.C. Clausen, Affenraa. Tlf. 74 61 36 56/ mob. 60 28 60 15
Carl E. Michelsen, Tynne. Tlf. 74 72 50 63

Peder Luckmann, Tautlund. Tlf. 22 70 30 84,
mail: luckmann@email.dk
Peder æ kasserer å redaktøe af Æ Blaj

Ny indmeldelse sendes tæ æ forman
Tage Lametsch

Kontingente for 2015:

100 kr. som privatperson   150 kr. pr. husstand
(par m.m.)

60 kr. hvis man æ unne 20 åe   150 kr. pr. husstand
i æ ueland

500 kr. for firmaer   (inkl. annonce på
æ jemmesie)

Æ beløb ka indbetales å kontonummer
7910-1139677
Æ Synnejysk Forening

Mælemsbevis 2015

ID-nr. 47031

Afsender:
Æ Synnejysk Forening
Att. Tage Lametsch
Søvang 3, Ulkebøl
6400 Sønderborg